

Lutosławski • Cello Concerto
Elgar • Cello Concerto in E Minor

Hayoung Choi
Antwerp Symphony Orchestra, Tomáš Netopil

Credits →
Tracklist →
Programme note → EN FR NL

FUG 877

Recording
17-18 January 2025,
Queen Elisabeth Hall,
Antwerp, Belgium

Recording Producer,
Mix & Mastering
Hans Kipfer, Take5 Music
Production

Sound engineer
Stephan Reh
Produced by
Antwerp Symphony Orchestra

English translation
Peter Lockwood

French translation
Catherine Meeùs

Antwerp Symphony Orchestra

Fuga Libera

Executive Producer
Charles Adriaenssen

Label Manager
Julien Lepièce

Design
Stoëmp Studio

Photography
Rehearsal images:
© Jens Baert
Cover: © Wannes Cré

Lutosławski • Cello Concerto
Elgar • Cello Concerto in E Minor

Hayoung Choi
Antwerp Symphony Orchestra, Tomáš Netopil

Hayoung Choi: cello
Antwerp Symphony Orchestra
Tomáš Netopil: conductor

Witold Lutosławski (1913-1994)

Cello Concerto

01	.	I.	Introduction	5’21
02	.	II.	Four Episodes	6’35
03	.	III.	Cantilena	11’33
04	.	IV.	Finale	1’00

Published by Chester Music.

Edward Elgar (1857-1934)

Cello Concerto in E Minor, Op. 85

05	.	I.	Adagio – Moderato	7’37
06	.	II.	Lento – Allegro molto	4’34
07	.	III.	Adagio	4’33
08	.	IV.	Allegro	11’03

Published by Edwin F. Kalmus & Co., Inc.

Elisabeth Week in the Queen Elisabeth Hall

The Antwerp Symphony Orchestra highlights a special and particular tradition with this series of recordings. It is the resident orchestra of the Queen Elisabeth Hall and thus has the privilege of performing in one of the world's finest concert halls. This unique bond with the hall — which shares its name with our country's most prestigious music competition — is the inspiration behind this series, in which the Antwerp Symphony Orchestra invites outstanding prize winners of the Queen Elisabeth Competition to explore the great works of the classical tradition with them.

The orchestra here welcomes cellist Hayoung Choi. The cello was added as a new category to the competition in 2017 and Choi was crowned the undisputed winner of the cello edition in 2022. She stood out not only for her fabulous technique but also for her daring choice of repertoire; a boldness she continues to demonstrate on this album. She and conductor Tomáš Netopil bring together two extremes of the cello repertoire: the deep, introspective melancholy of Edward Elgar and the defiant modernity of Witold Lutosławski.

Elgar: the elegiac cello

Edward Elgar's Cello Concerto is a favourite in the cello repertoire. One of his late masterpieces, it is steeped in his late Romantic style; the modernist innovations of the period had little hold over it. This is no longer the heroic Elgar of *Pomp and Circumstance* and Edwardian grandeur; there is a more personal approach to this music that is expressed through greater introspection, greater fragmentation and a more transparent orchestration.

Elgar was disillusioned. The world he had been part of before the First World War had fallen apart and in effect no longer existed. Elgar belonged to an older generation, and a new generation of younger composers was emerging. The concerto that Elgar completed in 1919 is one of his final works that is still regularly performed today: it is a monument that marks the end of a worldview, and an intense melancholy emanates from it.

The cello takes the listener on a journey in four movements, passing from tragedy to urgency, from lyricism to resignation. The cello opens the concerto alone with a series of deep and plaintive chords. The cellist, as if making a confession, immediately opens his heart in these opening bow strokes. The second movement picks up the tempo and introduces a certain nervousness. The elegy in the third movement feels less fragmented than the other movements, thanks to its slow tempo and the cello's broad lines. The old Elgar seems to rise once more in the fourth movement with a grandeur and lyricism that are reminiscent of his pre-war works. The concerto nonetheless comes to its end with a great sense of resignation, broken at the last by the return of the opening chords and gestures that catapult us towards the end.

Lutosławski: the unconventional cello

Lutosławski's Cello Concerto continues to astonish listeners more than fifty years after its premiere. The use of quarter-tones and the absence of the safety net provided by tonality are just a few of the hallmarks of a work that turns the conventions of the 19th-century concerto on their head in every respect. Lutosławski effectively breaks away from concerto tradition in this late work: there are not three movements, but four; there are no pauses between the movements, but a continuous flow; there is no orchestral introduction, as the cello begins by playing alone for several minutes without the orchestra; this cadenza does not emerge from the depths of the first movement, but is placed at its very beginning.

The placement of the cadenza is remarkable enough, but its actual content is even more so. The cello opens with a repeated note and without any change in dynamics or expression. We are not plunged into a musical drama, but instead encounter a directionless and indeterminate repetition. Lutosławski writes out this note three times and then notes that the cello will repeat it another fifteen to twenty times; it is clear from these first notes that it is the soloist who will shape the work. The first movement is followed by four episodes in which the cello enters into a dialogue with various members of the orchestra, during which an abrupt intervention of the brass breaks this attempt at collaboration. The four episodes follow the same pattern, with the cello's pizzicato opening serving, for Lutosławski, as an invitation to dialogue.

Although the relationship between soloist and orchestra is usually one of stark contrast in Lutosławski's works, a sense of reconciliation nonetheless emerges in the cantilena. Here the orchestra creates an atmospheric backdrop for the cello, which explores the instrument's expressive range in long lyrical lines. An outburst from the orchestra opens the powerful finale, at the end of which the cello is once again left behind with a single repeated note.

Eva Van Daele

Une semaine Élisabeth dans la Salle Élisabeth

Avec cette série d'enregistrements, le Antwerp Symphony Orchestra instaure une tradition particulière : en tant qu'orchestre résident, il a le privilège de se produire dans la Salle Reine Élisabeth, l'une des salles offrant la meilleure acoustique au monde ; ce lien unique avec la salle, qui partage son nom avec le concours de musique le plus prestigieux du pays, a donné naissance à cette collection. Dans ce cadre, le Antwerp Symphony Orchestra invite des lauréats du Concours Reine Élisabeth dans des œuvres du grand répertoire.

Pour cette parution-ci, l'orchestre accueille la violoncelliste Hayoung Choi. Après la première édition du Concours consacrée au violoncelle en 2017, la Sud-Coréenne s'est imposée comme la lauréate incontestée de l'édition suivante, en 2022. Elle a été distinguée non seulement pour sa technique exceptionnelle, mais aussi pour son audace en termes de choix de répertoire, comme en témoigne cet enregistrement. Sous la direction de Tomáš Netopil, elle réunit deux extrêmes du répertoire pour violoncelle : Edward Elgar, avec sa mélancolie profonde et introspective, et Witold Lutosławski, à la modernité rebelle.

Elgar : un violoncelle élégiaque

Le concerto pour violoncelle du compositeur britannique Edward Elgar est l'un des joyaux du répertoire pour violoncelle. Cette œuvre tardive est imprégnée d'un romantisme tardif. Les nouveautés du modernisme n'y ont pas vraiment leur place. On n'y retrouve plus l'allure héroïque de *Pomp and Circumstance* ni la grandeur édouardienne, mais une approche plus personnelle qui se traduit en musique par une plus grande intériorisation, une fragmentation accrue et une orchestration plus transparente.

Elgar était désabusé. Le monde d'avant la Première Guerre mondiale n'existait plus. Une jeune génération de compositeurs faisait son apparition. Le concerto pour violoncelle, qu'il acheva en 1919, est l'une de ses dernières œuvres encore régulièrement jouées aujourd'hui, un monument qui dépeint la fin d'une certaine vision du monde, accompagnée d'une intense mélancolie.

En quatre mouvements, le violoncelle mène l'auditeur du tragique à l'agitation, du lyrisme à la résignation. Le violoncelle ouvre seul le concerto avec une série d'accords profonds et mélancoliques. Comme s'il s'agissait d'une confession, il met d'emblée son cœur à nu. Le deuxième mouvement accélère le rythme et introduit une certaine nervosité. Le troisième mouvement, une élégie, semble moins fragmentaire que les autres grâce à son tempo lent et aux larges lignes mélodiques. Dans le quatrième mouvement, on retrouve l'Elgar d'antan, avec une grandeur et un lyrisme qui rappellent ses œuvres d'avant-guerre. Pourtant, l'œuvre s'achève dans une grande résignation, jusqu'à ce que les accords et les gestes du début reviennent une dernière fois pour nous propulser vers la fin.

Lutosławski : un violoncelle libre

Plus de cinquante ans après la création du Concerto pour violoncelle de Lutosławski, l'œuvre continue à surprendre. L'utilisation de quarts de ton et l'absence de cadre tonal sécurisant ne sont que quelques exemples des caractéristiques de cette œuvre qui bouleverse les conventions du concerto issues du XIXe siècle. Formellement, le compositeur polonais rompt avec la tradition : l'œuvre ne présente pas trois, mais quatre mouvements ; ceux-ci s'enchaînent de façon continue ; il n'y a pas d'introduction orchestrale et le violoncelle reste seul pendant plusieurs minutes ; la cadence n'apparaît pas au cœur du premier mouvement, mais est placée dès le début.

Si son placement est remarquable en soi, le contenu de cette cadence l'est tout autant. Le violoncelle commence avec une note répétée, sans aucune évolution dynamique ni expressive. Nous ne plongeons pas dans un drame musical, mais nous heurtons à une répétition sans direction et indéfinie. Lutosławski écrit cette note trois fois, puis indique que le violoncelle doit la répéter encore quinze à vingt fois. Dès le départ, c'est donc le soliste qui donne forme à l'œuvre. Le premier mouvement est suivi de quatre épisodes dans lesquels le violoncelle engage un dialogue avec différents instruments de l'orchestre. L'intervention brusque des cuivres rompt cette tentative de collaboration. Les quatre épisodes suivent ce même schéma, l'ouverture en pizzicato du violoncelle servant, pour Lutosławski, d'invitation au dialogue.

Bien que la relation entre le soliste et l'orchestre soit généralement contrastée chez Lutosławski, une réconciliation s'opère dans la cantilène. L'orchestre offre une toile de fond pleine d'atmosphère au violoncelle, qui explore sa palette expressive dans de longues phrases lyriques. Une explosion de l'orchestre ouvre le finale ; après un dernier mouvement puissant, le violoncelle reste seul à nouveau avec une note répétée.

Eva Van Daele

Elisabethweek in de Elisabethzaal

Met deze opnamereeks zet het Antwerp Symphony Orchestra een bijzondere traditie in de verf. Als residentieorkest van de Koningin Elisabethzaal heeft het orkest het voorrecht om te musiceren in een van de beste akoestische ruimtes ter wereld. Die unieke band met de zaal – die haar naam deelt met de meest prestigieuze muziekwedstrijd van ons land – vormt de inspiratie voor deze reeks. Het Antwerp Symphony Orchestra nodigt hiervoor opmerkelijke laureaten van de Koningin Elisabethwedstrijd uit om samen het grote repertoire te verkennen.

Voor deze uitgave verwelkomt het orkest celliste Hayoung Choi. Nadat de cello in 2017 als nieuwe categorie aan de wedstrijd werd toegevoegd, kroonde Choi zich in 2022 tot de onbetwiste winnares van de celloeditie. Ze viel niet alleen op door haar fabelachtige techniek, maar ook door haar gedurfde repertoirekeuze; een durf die ze ook op dit album doortrekt. Onder leiding van dirigent Tomáš Netopil brengt zij twee uitersten van het cellorepertoire samen: de diepe, introspectieve melancholie van Edward Elgar en de weerbarstige moderniteit van Witold Lutosławski.

Elgar: de elegische cello

Lieveling in het cellorepertoire is het celloconcerto van de Britse componist Edward Elgar. Het werk, een van zijn late meesterwerken, is gedrenkt in zijn laatromantische stijl. De nieuwigheden van het modernisme krijgen er nog maar weinig vat op. Hier klinkt niet meer de heroïsche Elgar van *Pomp and Circumstance* en de edwardiaanse verhevenheid, maar een meer persoonlijke benadering. In de muziek uit zich dit in meer verinnerlijking, meer fragmentatie en een meer transparante orkestratie.

Elgar was gedesillusioneerd. De wereld waar hij vóór de Eerste Wereldoorlog deel van uitmaakte, viel uit elkaar en bestond de facto niet meer. Elgar is lid van een oudere generatie, ondertussen komen andere jongere componisten op. Het concerto dat Elgar in 1919 afwerkte, is een van de laatste werken van Elgar die vandaag nog geregeld worden uitgevoerd. Het is een monument dat het einde van een wereldbeeld begeleidt, waaruit intense melancholie spreekt.

In vier delen neemt de cello de luisteraar mee, van tragiek naar gejaagdheid, van lyriek tot gelatenheid. De cello begint solo aan het concerto met een aantal klaaglijke, diepe akkoorden. Als met een bekentenis legt de cellist meteen het hart bloot in deze eerste boogstreken. Het tweede deel drijft het tempo op en brengt een zekere nervositeit binnen. De elegie in het derde deel komt minder fragmentarisch over dan de andere delen door haar trage tempo en haar brede lijnen in de cello. In het vierde deel lijkt de oude Elgar nog een keer op te staan. Met een grootsheid en lyriek die doet denken aan zijn vooroorlogse werken. Toch eindigt het werk met een grote berusting, tot de openingsakkoorden en gestes nog een laatste keer terugkeren en ons richting het einde katapulteren.

Lutosławski: de vrijgevochten cello

Meer dan vijftig jaar na de première van Lutosławski's Celloconcerto blijft het werk luisteraars verbazen. Het gebruik van kwarttonen en het gebrek aan het vangnet van de tonaliteit zijn slechts enkele tekenen van een werk dat links en rechts de conventies van het negentiende-eeuwse concerto op z'n kop zet. Vormelijk breekt de Poolse componist in dit late werk los van de concertotradities: geen drie delen, maar vier; geen pauzes tussen de delen door, maar aaneengesloten; geen orkestrale introductie, maar de cello minutenlang alleen zonder orkest; een cadens die niet diep in het eerste deel van het concerto ontstaat, maar vooraan geplaatst wordt.

De plaatsing is dan al opmerkelijk, de effectieve inhoud van deze cadens is dat des te meer. De cello opent met een herhaalde noot, zonder enige evolutie in dynamiek of expressie. We vallen niet binnen in een muzikaal drama, maar stoten op een richtingloos en onbestemd herhalen. Lutosławski schrijft deze noot drie keer uit en noteert dan dat de cello ze nog vijftien tot twintig keer zal herhalen. Vanaf de eerste noten is het dus de solist die het werk vorm geeft. Na het eerste deel volgen vier episodes waarin de cello een dialoog aangaat met enkele orkestleden. Het bruuske optreden van de kopers doorbreekt deze poging tot samenwerking. De vier episodes volgen ditzelfde patroon, waarbij de pizzicato opening door de cello voor Lutosławski als een uitnodiging tot dialoog functioneert.

Hoewel de relatie tussen solist en orkest bij Lutosławski meestal contrastrijk is, ontstaat in de cantilene een verzoening. Hier creëert het orkest een atmosferische achtergrond voor de cello, die in lange, lyrische lijnen het expressieve palet van het instrument verkent. Een uitbarsting van het orkest opent de finale. Na een krachtig slotdeel blijft de cello opnieuw achter met een enkele herhaalde noot.

Eva Van Daele

© Antwerp Symphony Orchestra & Jens Baert